

تأثیر غلظت‌های مختلف تنظیم‌کننده‌های رشد Kinetine و IAA**بر ریزازدیادی موز (ارقام والری و دوارف کاوندیش)**غلامحسین بامبری^۱، منصوره کرمانی^۲، الهام عزیزی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد اصلاح نباتات، گروه علوم کشاورزی، دانشگاه پیام نور، ایران

۲- استادیار گروه علوم کشاورزی، دانشگاه پیام نور، ایران

۳- دانشیار گروه علوم کشاورزی، دانشگاه پیام نور، ایران

چکیده

موز (*Musa acuminata* L.) از خانواده موزاسه گیاهی تک لپه، علفی، همیشه‌سبز و دائمی است؛ که در نواحی مختلف جنوب و جنوب شرقی کشور نظیر هرمزگان و سیستان و بلوچستان کشت و تولید می‌گردد. به‌منظور بررسی تأثیر هورمون‌های گیاهی شامل کینتین و ایندول استیک اسید (IAA) بر پرآوری و تکثیر درون شیشه‌ای گیاهچه‌های موز تحت شرایط آزمایشگاهی به‌صورت آزمایش فاکتوریل در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۵ تکرار و ۴۰ تیمار در سال ۱۳۹۶ انجام شد. گیاهکهای درون شیشه‌ای از دو رقم دوارف کاوندیش (Dwarf Cavendish) و والری (Valery) برای کشت در محیط MS استفاده شد. تیمارهای مورد بررسی شامل هورمون‌های کینتین (Kinetine) با غلظت‌های ۰، ۱، ۲، ۳ و ۴ میلی‌گرم بر لیتر و ایندول استیک اسید (IAA) با غلظت‌های ۰، ۰/۵، ۱ و ۲ میلی‌گرم بر لیتر بود. در این تحقیق، صفات ضریب تکثیر و طول شاخه بررسی شد. نتایج نشان داد که هورمون‌های گیاهی به‌طور معنی‌داری بر ضریب تکثیر و طول شاخساره‌های گیاهچه‌های هر دو رقم موز تأثیر داشت. همچنین استفاده از هورمون IAA برای رسیدن به ضریب تکثیر مطلوب در کشت بافت موز ضروری نبود، اما برای افزایش طول شاخساره مفید بود. بهترین ضریب تکثیر (۱۳) مربوط به تیمار ۴ میلی‌گرم بر لیتر کینتین و بدون استفاده از IAA بود و بیشترین طول گیاهچه (۱۲/۶ و ۱۳/۶ میلی-متر) به ترتیب در غلظت ۲ میلی‌گرم بر لیتر IAA و پائین‌ترین غلظت کینتین (۱ میلی‌گرم بر لیتر) بدست آمد. بین دو رقم مورد مطالعه نیز رقم دوارف کاوندیش پاسخ بهتری نسبت به تنظیم‌کننده‌های رشد نشان داد.

واژگان کلیدی: موز، کینتین، ایندول استیک اسید، تنظیم‌کننده‌های رشد، ضریب تکثیر، طول شاخه